

§ 57

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Arja Karhuvaaran valtuustoaloitteesta fysioterapeuttien palkkaamisesta kouluille osaksi kouluterveydenhoitoa ja oppimisterveyttä

HEL 2021-014040 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle Arja Karhuvaaran valtuustoaloitteesta fysioterapeuttien palkkaamisesta osaksi kouluterveydenhuoltoa ja toiminnan kehittämis- ja vaikuttavuustutkimuksen tekemisestä yhdessä yliopiston tai/ja ammattikorkeakoulujen kanssa seuraavan lausunnon:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluissa puututaan ennaltaehkäisevästi lasten ja nuorten vähäisestä liikkumisesta johtuviin ongelmiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä tuki- ja liikuntaelinvaivojen ehkäisemisen näkökulmasta liikkumisen lisääminen kaikissa ikäryhmissä on erittäin tärkeää. Tätä edistetään kehittämällä toimintaympäristöjä ja -kulttuuria varhaiskasvatuksen yksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa. Toiminnoilla pyritään vaikuttamaan myös perheiden liikkumiseen sekä terveyskäyttämiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata aloitetta, koska fysioterapiapalvelut osana terveys- ja hyvinvointipalveluja takaavat, että ne ovat tasapuolisesti saatavilla kaikille helsinkiläisille. Lapset ja nuoret ohjautuvat tarvitsemiinsa palveluihin kouluterveydenhuollon tai muiden terveydenhuollon toimijoiden kautta.

Lasten ja nuorten säännöllistä ja päivittäistä liikkumista pyritään edistämään monipuolisesti koko kaupungissa. Liikkumisen edistäminen on kirjattu Helsingin kaupunkistrategiaan 2021-2025 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021, § 293), jonka mukaan liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Liikkumista edistetään myös osana kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa (2022-2025), jossa liikkumisen lisäksi yhtenä painopistealueena on terveelliset elintavat. Toteutettuja toimenpiteitä arvioidaan ja kehitetään eri mittareiden ja tutkimusten avulla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimintaa ohjaa opetussuunnitelmat. Varhaiskasvatuksen suunnitelmaan sisältyy liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tavoitteita. Liikkumistaitojen edistäminen on kirjattu selkeästi perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien sisältöihin. Liikunnanopetuksen avulla tuetaan opiskelijaa vastuulliseen omasta fyysisestä aktiivisuudesta ja toiminta- ja opiskelukyvystä huolehtimiseen sekä istuvan elämäntavan vähentä-

miseen. Ammatillisessa koulutuksessa työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen on pakollinen tutkinnon osa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala panostaa erityisesti pienten lasten ja lapsiperheiden mahdollisuuksiin liikkua. Liikkuminen on sisällytetty Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin leikkipuistojen toimintasuunnitelmiin. Kaikki varhaiskasvatustyöyksiköt ovat liittyneet kansalliseen Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelmaan, jonka avulla on koulutettu tuhansia varhaiskasvattajia liikkumisen edistämiseen. Liikuntapalvelut järjestävät Liikunta- ja Perhehulinoita, joissa perheet voivat liikkua omatoimisesti omalla asuinalueellaan. Varhaiskasvattajien on mahdollista konsultoida fysioterapeutteja, mikäli lapsella on haasteita motorisissa perustaidoissa tai oman toiminnan ohjauksessa.

Perusopetuksessa kaikki kaupungin koulut ovat rekisteröityneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu –ohjelmaan, jonka tavoitteena on oppilaiden osallistaminen, liikkumisen lisääminen, istumisen vähentäminen sekä liikunnallista harrastustoimintaa tarjoavien koulujen osuuden lisääminen. Liikkuminen on kirjattu myös lukuvuonna 2021–2022 koulujen toimintasuunnitelmiin osaksi hyvinvoinnin osa-alueita. Vuosien 2020 ja 2021 aikana kaikki 7–12-vuotiaille suunnattu EasySport ja 13–17 -vuotiaille suunnattu FunAction -toiminta muutettiin maksuttomaksi, ja EasySportin soveltavan liikunnan toimintaa lisättiin merkittävästi. Helsingin kaikki peruskoulut ovat mukana Harrastamisen Suomen mallin mukaisessa toiminnassa, joka tarjoaa useita liikunnallisia harrastuslajeja.

Toinen aste tukee nuorten liikkumista ja hyvinvointia valtakunnallinen Liikkuva opiskelu -ohjelmalla, jossa on mukana koko Stadin ammatti- ja aikuisopisto sekä kaikki Helsingin kaupungin lukiot. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on otettu käyttöön Saku ry:n työkykypassi, joka vahvistaa ammattiin opiskelevan työkyky- ja hyvinvointitaitoja. Kaupungin matalan kynnyksen liikuntatarjonnasta toisen asteen opiskelijat voivat osallistua joko 13–17-vuotiaille suunnattuun FunAction-liikuntaan tai 18–29-vuotiaille suunnattuun NYT-liikuntaan, jossa tarjotaan myös henkilökohtaista liikuntaneuvontaa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla arvioidaan lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä säännöllisesti. Tässä käytetään apuna 5.- ja 8.-luokalla toteutettavia Move!-mittauksia, jotka mahdollistavat ennaltaehkäisevän otteen lasten ja nuorten toimintakyvyn edistämisessä. Mittausten antama informaatio toimii herätteenä lapsen tai nuoren ohjaamiseen kouluterveydenhuollon palvelujen piiriin. Toimintaa kehitetään yhteistyössä perusopetuksen, kouluterveydenhuollon, oppilashuollon, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden edustajien kanssa.

Liikkumattomuuteen ja terveystyöskäyttämiseen puututaan myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, esimerkiksi terveystarkastusten avulla. Terveystyöntekijä kartoittaa lapsen ja perheen hyvinvointiin ja terveystottumuksiin liittyviä kysymyksiä ja ohjaa liikunnallista elämäntapaa tukevien toimintojen pariin. Yläkouluikäisille nuorille on tarjolla tukea liikunnalliseen elämäntapaan liikuntaneuvonnan muodossa (kouluPT-toiminta). Myös alakoululaisille tarkoitettujen vuoden mittaisten EasySport startti-, painonhallinnan vertaistukiryhmät on tarkoitettu käynnistämään uudelleen vuonna 2022. Lisäksi koulussa toimivien ammattilaisten on mahdollista ohjata oppilaita fysioterapiaan neuvonta- ja ohjauskäynnille.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki palkkaa fysioterapeutteja osaksi kouluterveydenhuoltoa ja toiminnan kehittämis- ja vaikuttavuustutkimuksen tekemisestä yhdessä yliopiston tai/ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että lasten ja nuorten fysioterapia on sosiaali- ja terveystoimen tuottama palvelu, johon ohjautetaan pääsääntöisesti terveydenhuollon toimijoiden suosituksesta. Fysioterapeuttien palkkaaminen osaksi kouluterveydenhuoltoa on näin ollen sosiaali- ja terveystoimialan vastuulla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa lasten ja nuorten liikkumista ja hyvinvointia. Toiminnoissa tehdään monipuolista ennaltaehkäisevää työtä yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä korkeakoulujen kanssa. Fysioterapeuttien työskentely päiväkotien, koulujen ja oppilaitoksen arjessa ei välttämättä tuota nykyistä parempia tuloksia lasten ja nuorten liikkumisessa ja terveydessä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2022 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahoihin. Sosiaali- ja terveystoimiala päättää omien määrärahojensa kohdentamisesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mari Kontio, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 73363
mari.kontio2(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 08.12.2021 Karhuvaara Arja Fysioterapeutit kouluille osaksi kouluterveydenhoitoa ja oppimisterveyttä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 23.3.2022 mennessä valtuutettu Arja Karhuvaaran ja 17 muun allekirjoittaneen aloitteesta Fysioterapeutit kouluille osaksi kouluterveydenhoitoa ja oppimisterveyttä. Aloitteessa on kyse fysioterapeuttivirkosten palkkaamisesta osaksi kouluterveydenhuoltoa ja toiminnan kehittämis- ja vaikuttavuustutkimuksen tekemisestä yhdessä yliopiston tai/ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Aloitteesta on pyydetty lausuntoa myös sosiaali- ja terveystoimialalta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mari Kontio, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 73363
mari.kontio2(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 08.12.2021 Karhuvaara Arja Fysioterapeutit kouluille osaksi kouluterveydenhoitoa ja oppimisterveyttä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano